

[Fiskeriministeren.]

tvivler da ikke på, at venstre er velvilligt stemt over for både fiskeriministeren og fiskeriministeriet. Jeg vil derimod sige, at så betragter jeg hr. Kofoed som den undtagelse, der bekræfter reglen.

Hr. Kofoed var inde på, at man ikke burde have ret til at udvide fiskerigrænsen efter denne lov. Det tror jeg er forkert. Jeg tror ikke, det er i fiskeriets interesse, at det ikke er med. Man vil vel normalt i EF først diskutere det med de øvrige medlemslande, men det er nødvendigt, at man har en hjemmel til over for de øvrige medlemslande at udnytte den 10-årige overgangsperiode, vi fik for både 12 og 6 sømle grænsen, og derfor tror jeg, det er rigtigt, at det er med her.

Så er der flere af ordførerne, der har nævnt den store bemyndigelse. Ja, folkettinget har vel aldrig været særlig interesseret i at vedtage love med alt for store bemyndigelser til de enkelte ministre. Men i de tilfælde her, hvor man påbegynder administration af de forskellige områder i forhold til EF, er det nok nødvendigt. Hvad man så kan udarbejde af regler, som man kan stramme og derved gøre ministerens bemyndigelse mindre ad åre, kan jeg ikke svare på. Men jeg tror, det er uundgåeligt i første omgang at have disse bemyndigelser; ellers vil der simpelt hen ikke være nogen mulighed for at køre det fornuftigt ind.

Hr. Erik Hansen talte om det parlamentariske brede grundlag. Se, hvis jeg tolkede ordførerne rigtigt, kan jeg næsten forudse, at jeg her i salen vil få et bredt parlamentarisk grundlag for denne bemyndigelseslov.

Man sammenligner det rådgivende udvalg, som ministeren får, og udvalget her i folkettinget, der beskæftiger sig med landbrugs- og fiskeriproblemerne. Jeg tror ikke, det vil volde nogen større vanskelighed at adskille deres interesser, for det rådgivende udvalg, der nedsættes i de forskellige ministerier, bliver et rådgivende udvalg for rene erhvervsmæssige problemer og spørgsmål, som man nok ikke i al almindelighed vil gå til folkettinget om. Når der skal være rådgivning af mere politisk og bredere karakter, er der nok ingen minister, der vil undlade at gå til de politiske rådgivende udvalg. Jeg tror, at de to udvalg har hver sin op-

gave, og det vil næppe volde mig nogen vanskelighed at tilgodese begges interesse.

Til slut vil jeg sige, at dette med at skønne om et tal, hvad en administration koster, som ikke er startet endnu, skal jeg nok undlade.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m. v.

(Lovforslaget (nr. 89) findes i tillæg A. sp. 2017, fremsættelsen i tidenden sp. 1051).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter m. v.

(Lovforslaget (nr. 90) findes i tillæg A. sp. 2035, fremsættelsen i tidenden sp. 1054).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Erik Worm: Det lovforslag om administrationen af EFs markedsordninger for landbrugsvarer som landbrugsministeren har fremsat til behandling her i folkettinget, er en konsekvens af Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber. Landbrugsministeren ønsker med dette lovforslag at få den nødvendige bemyndigelse til administrationen og gennemførelsen af de for EF gældende forordninger og markedsordninger på landbrugets område.

Det omfatter i sin helhed en bemyndigelse til ministeren til at administrere for det

[Erik Worm.]

første markedsordningerne for landbrugsvarer, for det andet ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer — dog undtaget de varer, der henhører under handelsministeriet — for det tredje oplysninger om indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget. Lovforslaget indeholder herudover bestemmelse om nedsættelse af et særligt udvalg, der kan rådgive, når det drejer sig om at administrere alle disse mange forordninger.

I lovforslaget indholdes endvidere regler om toldkontrol ved oplagring og fremstilling af forskellige varer, så vi kan sikre, at danske eksportører og importører har samme stilling som deres kolleger i de øvrige EF-lande. Det er de danske myndigheder og her landbrugsministeriet, der har det direkte ansvar over for EFs myndigheder, ikke alene for at levere alle de relevante oplysninger, der er nødvendige, men også når det drejer sig om fordelingen og anvendelsen af de midler, vi kan få tilbage fra EFs fælles landbrugsfond FEOGA. Bl. a. derfor foreslås, at administrationen oprettes i et særligt direktorat for markedsordninger. Jeg forstår, at dette direktorat allerede er under opbygning, så det kan være klar, når ordningerne træder i kraft den 1. februar 1973. Om denne administration af markedsordningerne har der været talt og skrevet meget, bl. a. om den størrelsesorden, dette direktorat ville få. Nu er det imidlertid et stort og forskelligartet område at administrere og kontrollere; det har i det hele taget været et meget stort problem i hele EFs samlede forhandlinger at få skabt disse retningslinjer for en fælles landbrugspolitik, og endnu er man ikke nået til ende med alle varegrupper. I regeringen bestræber man sig da også på, at administrationen opbygges så enkelt og effektivt, som det er muligt, med brug bl. a. af moderne teknik.

Lovforslaget omfatter også nogle overgangsbestemmelser om afgifter for de lagre af majs og majsprodukter og af mælkepulver, der er importeret og ligger på lager.

Disse afgifter skal anvendes i samarbejde med landbrugets organisationer til fremme af afsætningen af landbrugsvarer. Ligeså indeholder forslaget en bestemmelse om en afgift på rapsfrø, der henligger på lager den 1. januar 1973. Lovforslaget er ledsaget af udførlige bemærkninger til de enkelte paragraffer, så jeg vil kun sige et par ting yderligere. Jeg nævnte før det rådgivende udvalg, som ministeren ønsker nedsat — det er det, der er omtalt i lovforslagets § 2, stk. 1, og som skal bestå af 17 medlemmer. Jeg finder det særdeles fornuftigt at oprette dette udvalg; det drejer sig jo ikke alene her om at tage stilling til den kommende EF-landbrugspolitik, men også om administrationen og gennemførelsen af markedsordningerne, så jeg finder det fornuftigt med så bred en sammensætning som muligt fra de interesserede organisationer.

I lovforslagets § 4, stk. 1 og 2, omtales afgifter, der kan fastsættes og indgå i en fond efter indstilling fra udvalget, og det bestemmes, at det er udvalget, der bestyrer denne fond og indstiller om midlernes anvendelse.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til bemærkningerne til lovforslaget, kan jeg give landbrugsministeren mit partis støtte til gennemførelsen af dette lovforslag.

Erik Andersen (Sdrj. amt): Lovforslaget om administrationen af EFs forordninger om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter knytter sig meget snævert til forslag nr. 89 om markedsordninger for landbrugsprodukter, og denne omstændighed sammenholdt med, at man efter EF-reglerne ikke skelner væsentligt imellem frugt og gartneriprodukter og andre landbrugsprodukter, kunne måske befordre tanken om, at vi også her i Danmark kunne sammenfatte de administrative bestemmelser i én lov. Jeg tror imidlertid, landbrugsministeren har ret i, at vi bør have en selvstændig lovgivning for frugt og gartneriprodukter, ikke alene på grund af traditionerne på dette område, men i højere grad på grund af de

[Erik Andersen (Sdrj. amt).]

særlige forhold, der gør sig gældende for dansk gartnerierhverv, herunder ikke mindst den vanskelige konkurrencemæssige stilling, som dette erhverv i modsætning til landbruget vil komme i ved vor indtrædelse i fællesmarkedet.

Lovforslaget er ledsaget af meget fyldige bemærkninger, som det ikke tjener noget formål at gentage, og indholdet af lovforslaget kan deles i tre hovedafsnit, måske lidt på tværs af den redaktionelle opsætning. Det første hovedafsnit dækkes af lovforslagets overskrift: Administration af EF-forordninger om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter. Dette afsnit omfatter § 1 samt §§ 3-15 og indeholder en række administrative bestemmelser om iværksættelse af EF's forordninger vedrørende f. eks. opkrævning af importafgift og udbetaling af importtilskud, tildeling af licenser, opkrævning af afgifter, kontrol med kvalitets- og handelsnormer, indberetning om markedspriser, periodisk indberetning om andre markedsforhold samt endelig bestemmelser for oplag og fremstilling af produkter under toldkontrol.

Det andet hovedafsnit er indeholdt i § 2 og omfatter nedsættelse af et faglig-politisk udvalg på 16 medlemmer. Dette udvalg tænkes dels at skulle fungere som rådgivende instans for landbrugsministeren med hensyn til EF-politikken på dette område, herunder også udformningen af Danmarks synspunkter i forbindelse med den fremtidige udvikling, dels kan udvalget efter landbrugsministerens nærmere bestemmelse være en udførende instans med hensyn til visse afgørelser og dispositioner, som det i øvrigt kan udføre i samarbejde med producent-sammenslutningerne.

Det er mit håb, at de eksisterende gartnerisammenslutninger, de såkaldte GASA'er, umiddelbart kan overgå til at være producent-sammenslutninger i EF-forstand, muligvis med visse omorganiseringer. Producent-sammenslutningerne må forudses at komme til at spille en betydelig rolle dels gennem effektivisering af markedsføringen af produkterne, dels som den markedsregulerende faktor bl. a. gennem etablering af støtteopkøbsordning til sikring mod unormalt lave priser.

Det tredje hovedafsnit i lovforslaget om-

fatter de tilskuds- og låneordninger, der foreløbig er fastsat for overgangsperioden, altså indtil 1978. En del af disse ordninger forventes at kunne fortsætte ud over den nævnte periode. Tilskuds- og låneordningerne omfatter dels direkte tilskud til etablering eller omorganisering af producent-sammenslutningerne og dels garanti fra statskassen for lån til disse sammenslutningers markedsstabiliserende foranstaltninger. Endvidere kan landbrugsministeren i de første 3 år yde tilskud til rydning af frugtplantager på et beløb indtil 10 mill. kr. Han kan iværksætte afsætningsfremmende foranstaltninger til i alt 3 mill. kr. samt anvende indtil 5 mill. kr. til udvidelse af og rationalisering af fællesanlæg for oplagring, forarbejdning, emballering og markedsføring af produkterne. Alle disse nævnte tilskuds- og låneordninger er i overensstemmelse med EF's bestemmelser.

Jeg kan tilsige landbrugsministeren mit partis støtte til og velvilje ved dette lovforslags videre behandling.

H.C. Toft: Loven om afsætning af danske landbrugsvarer har været gældende i snart mange år. Den blev vedtaget her i folketinget for at kunne yde en støtte til landbruget i den vanskelige tid, hvor landbrugets markeder var delt i to områder: EFTA og EF, hvor man havde vanskeligheder med at finde afsætning. Derfor har det været nødvendigt at støtte landbrugets økonomi gennem denne lovgivning — og på samme måde med kornloven.

Med vort medlemskab af EF fra 1. januar 1973 og landbrugsordningernes ikrafttræden den 1. februar 1973 kan vi sige farvel til disse to love, jeg her har nævnt. Men samtidig må vi indrette os efter — hvad vi vidste, da vi gik til folkeafstemningen den 2. oktober, og hvad folketinget vidste, da man vedtog tiltrædelsesbeslutningen — at vi kommer ind under EF's landbrugsordninger, der i vidt omfang betyder bemyndigelser. Det er da også bemyndigelser, landbrugsministeren her i dag anmoder folketinget om igennem det lovforslag, han her har fremsat. Det indeholder en bemyndigelse til ministeren, så han kan administrere markedsordningerne for landbruget i EF.

Jeg skal ikke som de to tidligere ordførere redegøre for, hvad lovforslaget indehol-

[H. C. Tøft.]

der, men jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til enkeltheder i forslaget. Der kan efter landbrugsministerens forslag nedsættes et udvalg på 17 medlemmer, som kan rådgive ham. Der står, at der kan være 7 fra landboforeninger, husmandsforeninger og landbrugsrådet, men der står ikke, hvordan fordelingen mellem disse 3 institutioner skal være; det får vi vel opklaret i udvalget. Udvalget skal være rådgivende for landbrugsministeren. Vi har et markedsudvalg, og vi har et landbrugs- og fiskeriudvalg. Jeg synes det må være rigtigt her at fastslå, at når vi har fået sådanne stående udvalg, så må det være rigtigt, at sådanne udvalg i folketinget orienteres, når beslutninger skal træffes. Jeg bemærkede, at en af ordførerne vedrørende fiskerilovforslaget sagde, at man skulle orienteres og drøfte sagerne. Jeg vil ikke modsætte mig, at man også kan drøfte problemerne i de stående udvalg, men der er én ting, der må stå klart: når landbrugsministeren anmoder om en bemyndigelse, og vi giver ham den i denne lov, så er det ministeren, der har ansvaret for beslutningerne, der træffes; selv om de stående udvalg har været orienteret og sagen har været drøftet dér, kan man ikke pålægge disse folketingsudvalg nogen form for ansvar. Ansvaret er alene ministerens.

Endvidere kan dette udvalg eller en branche træffe visse afgørelser og visse dispositioner. Hvis vi gennemfører denne lovgivning, så kan der heller ikke på dette område være tvivl om, at det er ministeren, der har ansvaret for de dispositioner og afgørelser, der træffes, selv om der står i loven, at udvalget kan træffe visse afgørelser. Det politiske ansvar ligger hos ministeren.

Ministeren kan også efter indstilling fra udvalget fastsætte vilkår m.m. for den, der vil eksportere varer, og der kan kræves autorisation. Vi må under udvalgsarbejdet have klarlagt, hvilke krav der stilles for at kunne få en autorisation. Som det konservative folkeparti tit har givet udtryk for: vi vil gardere os imod, at der sker en diskriminering af de forskellige handlende og af dem, der omsætter og producerer landbrugsprodukter. Vi skal også passe på, at vi ikke bemyndiger ministeren til at gennemføre en sådan autorisationsordning, at man hindrer nye og unge initiativtagere på områ-

det. Hvis man stiller store økonomiske krav for at kunne få en autorisation, så lukker man let det unge initiativ ude. Jeg tror, vi også som medlem af fællesmarkedet har brug for, at unge initiativrige på produktionsområdet og afsætningsområdet kan komme til at udfolde sig, og derfor vil vi gerne nøje drøfte dette problem under udvalgsarbejdet.

Ministeren kan opkræve afgifter — det har ikke noget med EF at gøre, det er en beslutning, vi træffer på eget område for Danmarks vedkommende — der skal indgå i en fond på lignende måde, som ministeren efter loven om afsætning af danske landbrugsvarer havde mulighed for det. Vi vil gerne under udvalgsarbejdet nøje have præciseret, hvor store sådanne afgifter kan blive, hvor store afgifter man kan lægge på de enkelte produktionsgrene, svinesektoren, kødsektoren, mælkesektoren, og om man kan flytte midler opkrævet hos den ene produktionsgren over til den anden og f. eks. bruge midlerne, der er indkrævet fra svinesektoren, for at fremme afsætningen af smør.

Fondens administration og dens regnskabsaflæggelse skal ligge hos ministeren. Også dette vil vi gerne drøfte nøje i udvalget. Da det jo er afgifter, der opkræves på grundlag af en lovgivning, er det vel rimeligt, at der er en eller anden form for offentlig indseende hermed.

Endvidere indeholder forslaget en række toldbestemmelser om oplæg, også på private lagre, uden at man skal betale afgift, før den pågældende vare forlader lageret. Jeg synes egentlig, det er meget, meget rigoristiske bestemmelser, der foreslås på dette område, men muligvis er det nødvendigt. Vi vil også gerne på dette område have en nøjere klarlæggelse under udvalgsarbejdet.

Kapitel 4 indeholder nogle overgangsbestemmelser, der handler om majs, om raps og om mælkepulver. De midler, som vedtagelsen af loven vil indbringe, skal indgå i en fond, som også skal bruges til fremme af afsætning af danske landbrugsvarer, og som der disponeres over efter indstilling fra eller måske endda beslutning af landboforeninger, husmandsforeninger og landbrugsrådet. Vi ved ikke, hvor store beløb det kommer til at dreje sig om. Så vidt jeg har forstået på det, der står i dag i aviserne, er der truffet

[H. C. Tøft.]

aftaler om rapsordningen i forhold til fællesmarkedsprisen, og derfor er jeg heller ikke klar over, om det tal, der er nævnt i lovforslaget, er et tal, man skal holde fast ved.

For at konkludere kan jeg sige, at vi har ønsket at tiltræde fællesmarkedet og dermed også fællesmarkedets landbrugsordninger, og vi er derfor også parate til at give landbrugsministeren de bemyndigelser, som er nødvendige herfor, men vi vil anmode landbrugsministeren om at holde folketingets markedsudvalg og landbrugs- og fiskeriudvalget underrettet om de dispositioner, som kommende forordninger vil betyde, således at folketinget og dermed den danske befolkning hele tiden kan være orienteret om, hvad der sker.

Vedrørende bemyndigelserne, som jeg talte om — de afgifter, som landbrugsministeren kunne opkræve og lade indgå i fonden her i Danmark og disponere over til fremme af afsætningen af danske landbrugsvarer — vil vor endelige stillingtagen være afhængig af de oplysninger, vi får under udvalgsarbejdet.

I tilslutning til det, jeg sagde om landbruget, skal jeg sige om forslaget, der vedrører gartneriprodukter, at de samme principielle synspunkter kunne jeg gentage her, men det finder jeg unødvendigt.

I den konservative folketingsgruppe er vi fuldt ud klar over, at de vilkår og betingelser, som dansk gartneribrug kommer til at stå over for ved indgangen til fællesmarkedet, overhovedet ikke kan sammenlignes med de muligheder, som der bydes dansk landbrug. Når ministeren derfor fremsætter forskellige forslag, udgiftkrævende forslag, forslag om lån og forslag om garantier, så er det sikkert rigtigt, at mange af disse forslag er nødvendige — jeg har ikke bestemte indvendinger imod nogen af dem — men jeg forventer, at landbrugsministeren under udvalgsarbejdet vil begrunde de forskellige forslag, således at vi kan tage stilling til — for mit partis vedkommende — om vi, når lovforslaget kommer til anden behandling, kan give ministeren tilslutning til de beløb og de områder, der er foreslået. Hvis ministeren kan give os oplysninger, som begrunder det, så vil det konservative folkeparti også medvirke positivt til dette lovforslags gennemførelse.

Til sidst vil jeg gerne sige, at det er sent, disse lovforslag kommer. Lovforslagene skal være færdige til 1. januar. Det er lovforslag, som har stor betydning for landbruget, og det er af vigtighed for folketinget at vide nøjagtigt, hvad man gør, når man tiltræder sådanne bemyndigelseslove. Jeg beklager, at landbrugsministeren først nu har fremsat sine forslag.

Karlskov Jensen: De to lovforslag, vi behandler her, er jo en konsekvens af vores tilslutning til fællesmarkedet, sådan som det er blevet nævnt. Med de foreliggende forslag søger landbrugsministeren bemyndigelse og hjemmel til at iværksætte forordninger på tre bestemte områder; det drejer sig altså om forordninger, der eksisterer i fællesmarkedet i dag, og som nu kommer til at gælde for Danmark fra vor tilslutning: markedsordninger for landbrugsvarer, ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer, og oplysninger om indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget. Der gives ikke hermed landbrugsministeren hjemmel til at gennemføre forordninger på andre områder. En sådan hjemmel skal søges i hvert enkelt tilfælde, og der må formentlig senere ventes lovforslag på en række områder, som altså ikke er dækket af området her: veterinær-området og jord- og strukturområdet og vel nok flere.

Jeg vil gerne til det første forslag vedrørende markedsordningerne for landbrugsvarer knytte nogle bemærkninger om en del af de punkter, det drejer sig om. Først vil jeg gerne sige om administrationen af hele dette område, at det er klart, at disse bestemmelser vil kræve en betydelig administration. Der er ikke i lovforslaget eller i bemærkningerne anført noget konkret skøn, men så vidt vi er orienteret, er der foreløbig søgt bevilling til 80 nye stillinger i ministeriet i denne forbindelse, og der er oprettet et helt nyt direktorat.

De opgaver, der bliver tale om, er jo opgaver, som for så vidt er velkendte, det er interventionsopkøb og oplagring, det er realisering af overskudsbeholdninger, udbetaling af eksportrestitutioner, denatureringstilskud, opkrævning af import- og eksportafgift og licensudstedelser, kvotering o.s.v.

Det er venstres opfattelse, at der her er

[Karlskov Jensen.]

tale om en række spørgsmål og opgaver, der ligger meget nær op ad det, man hidtil på udmærket måde har klaret i de generelle landbrugsorganisationer og i de bestående eksportudvalg, i begge tilfælde i nært samarbejde med landbrugsministeriet og med de skiftende landbrugsministre. Jeg kan bare som et eksempel nævne, hvordan man på den måde har administreret de næsten 3 milliarder kr., som har været overført til landbrugets dispositionsfond igennem årene.

Jeg er ikke i tvivl om, at der bliver en del bureaukrati og teknokrati i forbindelse med vort medlemskab af EF, og jeg vil derfor sige til landbrugsministeren: lad os her i Danmark prøve at praktisere medindflydelse og nærdemokrati i stedet for, også for at påkalde et større medansvar. Lad os gå den korteste vej og den mest direkte vej. Her er et område, hvor det både vil være naturligt og givetvis også langt billigere med hensyn til såvel personale som penge fortsat at lade en betydelig del af disse opgaver placere i landboorganisationernes fællesmarkedssekretariat og i landbrugsrådet. Man har jo her en ekspertise og en erfaring fra tilsvarende ordninger, der er opbygget igennem en lang årrække. Den hidtidige danske praksis har jo bestået i, at landbruget selv har administreret foranstaltninger, som har stor lighed med dem, der nu kræves i henhold til fællesmarkedsforordningerne.

Man skal huske, at den fælles landbrugs-politik jo kun dækker visse områder; der vil fortsat være behov for gennemførelse af en række opgaver på national basis — det kendes fra de nuværende EF-lande — og derfor vil det være af den største betydning, at der sker en koordinering imellem administrationen på EF-områderne og administrationen af det, der ligger udenfor.

I denne forbindelse kunne jeg godt have lyst til at sige, at jeg tror, vi under udvalgsarbejdet skal prøve at sammenholde det, der står i § 1 i lovforslaget, med det, der står i § 3. Det ser for mig ud, som om man i forhold til den eksisterende lov begrænser sig til i lovforslaget kun at beskæftige sig med det, disse forordninger vedrører, mens der er ting, der falder udenfor. Men det vil jeg gerne komme nærmere ind på under udvalgsarbejdet.

Fra venstres side vil vi altså gerne ind-

drage landboorganisationerne og deres medarbejderstab med hele den erfaring, de råder over, i størst muligt omfang både af hensyn til koordineringen og af praktiske grunde. Jeg er klar over, at der er områder her, der helt naturligt skal ligge i landbrugsministeriet; jeg er klar over, at der er områder, der helt naturligt må forblive i landbruget. Men der er en række områder midtvejs, hvor det er en vurderingssag, om de ligger bedst det ene eller det andet sted.

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om — det er også bekræftet fra anden side og nævnt her fra anden side i dag — at administrationen i den udstrækning, den med rimelighed kan ligge i landboorganisationerne, vil blive langt billigere både med hensyn til penge og med hensyn til personale, end hvis man flytter for stor en del over i landbrugsministeriet i det nye departement. Jeg kan i så henseende henvise landbrugsministeren til at læse Aktuelt fra den 18. november; dér har man de samme bekymringer, at det bliver et departement, der vil svulme alt for stærkt op, svulme voldsomt op.

Det næste spørgsmål, jeg gerne vil opholde mig ved, er spørgsmålet om det rådgivende udvalg. Landbrugsministeren foreslår, at udvalget — hvis funktioner jeg ikke skal gå nærmere ind på her, det er blevet nævnt — skal bestå af 17 medlemmer med 2 fra landbrugsministeriet, 2 fra handelsministeriet, 2 fra Industrirådet, 2 fra Grosserer-Societet og 7 fra Landbrugets organisationer samt 2 forbrugerrepræsentanter henholdsvis fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, altså 4 ministerielle embedsmænd, 2 forbrugerrepræsentanter, 4 fra handel og industri og kun 7 fra det erhverv, som det jo først og fremmest vedrører.

Jeg tror, det vil være ønskeligt bl.a. for at kunne fremme en hurtig og direkte sagsbehandling, at udvalget får kompetence til at træffe beslutning i flest mulige spørgsmål, altså ikke alene være rådgivende, men også kunne træffe beslutninger. Ministeren har jo det sidste ord i alle tilfælde på disse områder. Jeg vil derfor gerne rejse det spørgsmål, om ikke det vil være naturligt at lade de 4 embedsmænd deltage i udvalgs møderne med taleret, naturligvis, men uden at de tager del i afstemningerne. Det vil vist være også en naturlig fremgangsmåde set i forhold til den praksis, der normalt foreligger. Det kan

[Karlskov Jensen.]

vi jo se på under udvalgsarbejdet. Hvis man ønsker det, kan man jo altid sikre sig imod ensidige afgørelser.

I henhold til § 5 i lovforslaget pålægges der landbrug, eksportører, importører og handlende indberetningspligt på en lang række områder. Jeg er tilfreds med, naturligvis, at det fremgår af bemærkningerne, at det kun er de områder, der ikke i forvejen falder ind under den hjemmel, som Danmarks Statistik har til at indkræve oplysninger, der er tale om i denne bestemmelse, som altså er en nødvendighed.

Men jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, om han ikke selv føler, at han kommer i en lidt absurd situation her, når han i den samme måned går ind for en ophævelse af statstilskuddet til landbrugets driftsøkonomikonsulenter og så nu søger hjemmel til netop at kunne indkræve de oplysninger, som disse konsulenter ved deres virksomhed fremskaffer, og som altså kræves af EF som en konsekvens af vores tilslutning. Den indsamling og bearbejdning af nødvendigt materiale må det offentlige formentlig i en eller anden form bekoste. Jeg vil gerne spørge, om ministeren har gjort sig sine tanker herom.

I nogle af de eksisterende EF-lande er det jo sådan, at konsulentvæsenet — det gælder så vidt jeg ved Holland — i sin fulde udstrækning, ikke alene driftsøkonomikonsulenter, men i fuld udstrækning, bekostes af det offentlige; vi kommer altså her ud for en betydelig skævhed.

Med hensyn til kontrol med overholdelsen af bestemmelserne og toldkontrol og oplag skal jeg ikke gøre nogle særlige bemærkninger; jeg er i det væsentlige tilfreds med de bestemmelser, der foreslås indført her. Jeg synes nok, man går lige til grænsen af det, som grundloven tillader, med kontrolmyndighedernes adgang til forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale, korrespondance osv., men det er måske nødvendigt; det kan vi vende tilbage til i udvalget.

Ved overgangsbestemmelserne for rapsfrø, majs og majsprodukter samt mælkepulver tilstræber man en afgift, der bringer prisen på de eksisterende lagre, der ligger hos handlende og lignende steder, stort set op på den pris, som kommer til at gælde med Danmarks tilslutning efter den 1. februar.

Det er for mig at se en rimelig bestemmelse, at man inddrager disse afgifter, sådan at det ikke bliver enkelte mere eller mindre geskæftige, der indkasserer hele det store beløb, men at det inddrages som afgifter, der så overføres til fondet og kan benyttes til landbrugsformål senere. Jeg vil alligevel gerne, at vi i udvalget nærmere overvejer, om man med de tre områder, man har taget med her, er dækket, eller om der er områder, der falder udenfor, hvor tilsvarende synspunkter kan gøre sig gældende. Det er naturligvis noget, der egner sig bedst til udvalgsbehandling.

Med hensyn til det andet lovforslag, om frugt og gartneriprodukter, er der jo en række lighedspunkter og parallelle bestemmelser, som jeg ikke skal gå nærmere ind på her. Men også her vil jeg gerne sige et par ord om sammensætningen af det udvalg, som foreslås. Udvalget er her begrænset til 16 medlemmer; vi har de samme 8 fra ministerierne, Industrirådet og Grosserer-Societetet, og så har vi 5 medlemmer fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl, 1 fra landbrugsorganisationerne og så de 2 forbrugerrepræsentanter. Jeg kan ikke se rettere, end at det også her er en skæv fordeling, ministeren foreslår, idet producenterne kommer i mindretal. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er villig til, at vi ser på sammensætningen af de udvalg og eventuelt ændrer det, som jeg nævnte det før, derhen, at ministeriets repræsentanter er uden stemmeret, hvor der er tale om afgørelser, samt at vi eventuelt ændrer det, sådan at landbrugets organisation får 2 medlemmer i stedet for 1, så vi får 7 erhvervsrepræsentanter ud af de 13, som så er med i udvalget med stemmeret. Det er stadig sådan, og det vil jeg gerne understrege her, at ministeren jo altid har det sidste ord og det afgørende ord. Derfor mener jeg ikke, der kan være nogen betænkeligheder forbundet med det, men det må dog være rimeligt, at de, som det drejer sig om i første omgang, producenterne, har en rimelig repræsentation.

Jeg vil også gerne opholde mig lidt ved det forslag, der ligger i § 16, hvor ministeren bemyndiges til at udbetale indtil 20 mill. kr. i de 5 overgangsåre til omorganisering af producentsammenslutninger med henblik på at gennemføre markedsstabiliserende foranstaltninger, markedsrømning og lignende, og

[Karlskov Jensen.]

hvor man samtidig ønsker en garanti af statskassen for lån til producentsammenslutninger på i alt 8 mill. kr. til delvis dækning af disse udgifter. Jeg vil gerne spørge ministeren: hvad er det for producentsammenslutninger, der er tale om her? Det fremgår ikke hverken af lovforslaget eller af bemærkningerne, hvad det er for sammenslutninger, hvor store de skal være i geografisk henseende, og hvordan de i øvrigt skal opbygges. De får jo efter lovforslaget en meget betydningsfuld opgave, og de får funktioner i forbindelse med støtteopkøb og, som jeg har sagt, markedsrørninger og lignende.

Så vidt jeg kender forholdene, er den nuværende organisationsform på det område jo meget varieret ud over landet og omhandler mange andre varer og produkter end dem, lovforslaget her omfatter. Derfor forestår der et omfattende reorganisationsarbejde i disse kredse, et arbejde, der jo er i gang, idet fusioneringer er begyndt eller er undervejs. Jeg synes, det er 5 minutter i 12, disse folk får besked om, hvordan sådanne producentsammenslutninger skal være, for at de kan godkendes til den opgave, man her lægger over til dem. Jeg vil bede om, at ministeren allerede her ved første behandling giver visse holdepunkter, om det er muligt.

Der er en række enkeltheder i forslaget, som jeg gerne vil have, at vi kigger på i udvalget. Bl.a. vil jeg gerne se på, om de 8 mill. kr., der søges statsgaranti til i forbindelse med disse producentsammenslutninger, er tilstrækkelige til, at vi så hurtigt, som det er gørligt, kan få den organisering af det vigtige erhverv, som der også her er tale om, som forudsættes, simpelt hen, for at det kan køre under EF-vilkår. I modsat fald vil jeg da gerne gå ind for, at vi prøver at indrette os sådan, at de kan løse de opgaver, som der er tale om. På begge områder er det en stor sag at løse for landbrugsministeren.

Der er tradition for et nært og et tillidsfuldt samarbejde mellem landbruget og dets minister. Det gjaldt den forrige minister, hr. Henry Christensen, det gjaldt det høje tingsformand, hr. Skytte, da han i sin tid var landbrugsminister, det gjaldt også hr. Chr. Thomsen, som var landbrugsminister tidligere; det gjaldt også, hvis vi går lidt længere

tilbage i historien, Bording, som havde et langt og betydningsfuldt virke som landbrugsminister. Om alle disse gjaldt det, at de forstod at opbygge det nødvendige tillidsfulde forhold og samarbejde over for de erhverv, de var sat til at lede ministeriet for. Jeg vil gerne sige til landbrugsministeren, at vi er nok mange, der vil betragte denne sag som noget af en prøvesten på, om det også er den nuværende landbrugsministers hensigt at følge den samarbejdslinje, og om han evner at skabe det nødvendige tillidsforhold, så et lignende forhold kan komme til at gælde også fremover.

Vi vil fra venstres side give tilsagn om både en hurtig og en positiv udvalgsbehandling. Jeg forstår knap, at disse forslag kommer på så sent et tidspunkt. Vi havde meget gerne set, at de var blevet fremsat på et langt tidligere tidspunkt. Vi havde jo i foråret en række EF-lovforslag til en slags foreløbig behandling under forudsætning af dansk tilslutning til fællesmarkedet, og mange af de forhold, der omhandles i de foreliggende lovforslag, burde have været afklaret på samme tidspunkt af hensyn til de erhverv, som det kommer til at dreje sig om, sådan at de kunne have påbegyndt omstillingen til disse nye forhold. Nu er der meget kort tid til det, og jeg forudser, at vi må prøve på at komme igennem udvalgsarbejdet hurtigt, selv om det må blive temmelig omfattende, sådan at vi så snart som det er muligt kan få besked om de endelige vilkår.

Erik Hansen (Nordj. amt): Det første af de foreliggende lovforslag drejer sig først og fremmest om opbygningen af et administrativt organ og nogle følgevirkninger af medlemskabet af fællesmarkedet. Også denne lovgivning indeholder en række bemyndigelser, og spørgsmålet er jo, hvordan de vil kunne føres ud i praksis. Som der blev sagt af en minister her ved en forhandling tidligere på dagen, er det nok et spørgsmål på lidt længere sigt, om ikke disse bemyndigelser skal revideres på et senere tidspunkt, når nogle erfaringer er indvundet.

Jeg vil gerne, inden jeg gør nogle principielle bemærkninger om selve lovforslaget, sige, at her tager vi jo for så vidt afsked med et administrationsapparat vedrørende landbruget, som har ligget uden for land-

[Erik Hansen (Nordj. amt).]
brugsministeriet. Den administrationsform, hvor man lagde det ud til producentorganisationerne, lagde det ud til landbrugets egne organisationer, tror jeg passede godt til den tid og til den måde, de tidligere støtteordninger skulle administreres på. Men nu er det jo anderledes, nu får vi andre muligheder inden for fællesmarkedet for landbrugserhvervet, og andre tider betyder også nye reformer. Derfor vil jeg gerne sige, at der i det radikale venstre næres tiltro til, at det skridt, man har taget i landbrugsministeriet i retning af at flytte administrationen tættere ind i landbrugsministeriet, er rigtigt. Her står man jo i den situation, at man skal administrere penge, som er ikke alene offentlige penge, men fællesmarkedspenge, og det giver jo klart det sigte, at her skal man passe på at administrere dem — ikke fordi man har gjort det forkert tidligere, men man må administrere dem på en anden måde, end man har gjort tidligere.

Også jeg har med interesse læst Aktuelt fra i lørdags. Jeg må have lov til på forhånd at gå ud fra, at ministeren normalt læser Aktuelt; han har sikkert gjort det i hvert fald til og med fredag, men ministeren har måske ikke læst Aktuelt i lørdags. Her står der i en stor overskrift — jeg refererer lidt spredt:

„10 mands arbejde skal klares af 80“.

Videre står der, om end ikke med så store og så høje typer, men alligevel med meget manende skrift:

„Splinternyt direktorat for landbrugets EF-problemer svulmer enormt“.

Jeg skal ikke kommentere denne artikel, heller ikke spørge om, hvor autoritativ denne artikel er fra landbrugsministerens, om jeg så må sige eget hoforgan, men det kan alligevel give anledning til overvejelse. Ikke mindst på baggrund af det, der har været fremme i dagspressen om, at man i Holland til at klare opgaverne havde 800 mand, i Vesttyskland havde 1000 mand. Ganske vist har man ikke nøjere undersøgt, om de ikke også har andre opgaver, og om de i Holland og Vesttyskland måske arbejder urationelt. Her foreslås et direktorat, som får, når administrationsomkostningerne fra licens- og kornkontoret er trukket fra, et budget på ca. 5 mill. kr. på årsbasis. Man

skal være forsigtig med at sige: vi har et direktorat og et ministerium, som koster så og så meget, men i andre lande har administrationen da et betydelig større omfang. Man skal ikke ligefrem fra starten sætte det som et mål, at nu skæl vi på det område op på lige fod med de andre.

Når det drejer sig om direktoratet for markedsordningerne, vil jeg gerne takke for de tal, som findes i bemærkningerne i form af oplysninger om administrationsomkostninger. Tilsvarende oplysninger blev givet, synes jeg, på fyldig vis, da jeg i anden sammenhæng her i folketinget var med til at behandle sagerne i lønningrådet og senere i finansudvalget. Jeg vil på givne foranledning gerne sige, at i fiskeriministeriet havde man altså ikke muligheder for at give sådanne tal; jeg er glad for, at landbrugsministeriet var i stand til det.

Det foreslås, at der nedsættes et 17 mands udvalg. Jeg forstår fuldt ud nytten af det, nytten af, at man trækker folk fra erhvervet ind til at give råd, til at komme med ideer og måske også for at kunne give information, men jeg vil dog på nuværende tidspunkt gerne sammenholde bestemmelsen i § 2 om dette 17 mands udvalg med den paragraf, jeg nævnte, da jeg var ordfører vedrørende lovforslag nr. 87, over for fiskeriministerens. I lovforslaget om markedsordningen for fiskerivarer står der i § 2, stk. 3, at udvalgets opgave er „i fornødent omfang“ at rådgive fiskeriministerens. Når det drejer sig om lovforslag nr. 90, så står der, at landbrugsministerens nedsætter et udvalg med den opgave at rådgive. Her er det altså ikke et spørgsmål om „fornødent omfang“, men direkte et spørgsmål om at rådgive. Jeg spurgte fiskeriministerens, om fiskeriministerens følte, at den formulering, som fandtes i lovforslag nr. 87, dækkede hans behov. Det er klart, at man kan svare på to måder. Man kan svare ved at tie, altså samtykke, eller man kan protestere. Den højtærede fiskeriminister tav. Altså måtte jeg tage det som et udtryk for, at fiskeriministerens var enig i, at rådgivning „i fornødent omfang“ var tilstrækkeligt for ham. Jeg vil ikke på nuværende tidspunkt spørge den højtærede landbrugsminister, om han kan nøjes med som fiskeriministerens „i fornødent omfang“ at blive rådgivet. Det er ting, som vi kan drøfte i

[Erik Hansen (Nordj. amt).] udvalget, men jeg vil gerne her understrege, at det er af mit parti blevet mig pålagt nøje at kigge på disse problemer.

Jeg skal ikke gå lovforslaget igennem i detaljer, men jeg vil dog gerne understrege endnu en gang, at dette 17 mands udvalg, repræsenterende et vidt spektrum af alle, som er interesserede, forbrugere og erhvervsfolk, består af folk, som ikke alene skal rådgive om det, der eksisterer, rådgive om de problemer, som kan opstå undervejs; jeg lægger også vægt på, at de kan være idégivere med hensyn til nye ting, som skal med ind under markedsordningen.

Jeg er vel vidende om, at man ved en første behandling i henhold til folketingets forretningsorden ikke har adkomst til at gå i detaljer med de enkelte paragraffer, men for at kunne redegøre for min principielle stilling til sagen vil jeg gerne have lov til at nævne, at der i § 4 står, at man kan pålægge produktionsafgifter, det vil altså sige lægge afgifter på de enkelte produkter. Det står vel nok klart for enhver, at landbrugserhvervet som alle andre erhverv har behov for til fælles foranstaltninger at råde over midler i et eller andet omfang. Naturligvis har landbrugserhvervet behov for det på linje med andre, men jeg er en lille smule forbavset over, at man har valgt i § 4 at skrive, at det her drejer sig om produktionsafgifter. Nu kan man jo godt opfatte produktionsafgifter i videste forstand som noget, der kan lægges på alle varer, men jeg vil alligevel gerne, nu man har brugt denne formulering, sige, at i mit parti opfatter vi dette, at man kan pålægge produktionsafgifter, sådan, at man kan lægge produktionsafgifter på alle faser i produktionen, herunder fra den første begyndelse af råproduktet — sagt med andre ord: man kan også fastsætte arealafgifter. Jeg vil gerne have det taget med, når man skal vurdere disse ting, og når vi i udvalget senere skal drøfte detaljerne.

Der er foreslået nogle overgangsbestemmelser. Som en tidligere ordfører har været

inde på, drejer det sig om afgifter på beholdninger af bl. a. majs og tørmælk. Disse ting kan vel mest passende diskuteres i et udvalg, men jeg vil dog gerne allerede på nuværende tidspunkt sige, at jeg sådan set vil føle det rimeligt, om disse afgifter gik ind i den fond, hvor de tidligere er gået ind, altså i kornfonden, idet man derved tilgodeser netop de grupper, netop de produktioner, som kornfonden tidligere har tilgodeset.

Vedrørende lovforslag nr. 90 om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter skal jeg indskrænke mig til nogle ganske få bemærkninger. Også her drejer det sig jo om administrative beføjelser for at klare det nye markedssystem, vi er kommet ind i. Her skal man ikke bruge et 17 mands udvalg, man kan nøjes med et 16 mands udvalg. Jeg vil dog gerne have fastslået, at det formodentlig ikke skyldes, at man dermed vil sige, at gartneri- og frugtavlsp problemerne er mindre. Det er efter samme princip som tidligere et bredt sammensat udvalg bestående af folk med indsigt, det tyder i hvert fald den erhvervsplacering på, man har forudsat. Også dette udvalg skal være rådgivende.

Jeg vil gerne nævne det, som er lidt anderledes i dette lovforslag. Spørgsmålet om de støtteordninger, der agtes gennemført, med de 20 mill. kr. til producentsammenslutningerne, 8 mill. kr. til markedsstabilisering, 10 mill. kr. til noget, som er nyt her i landet, nemlig rydning af frugtplantager og forskellige andre ting. Det er jo ting, som det er svært at overskue, og som det er svært at få belyst, når vi er så langt henne på året. Det er svært at vurdere virkningen af det, inden forslaget skal have lovskraft. Der kan nok være grund til at få kigget nærmere på det i udvalget.

Sammenfattende om de to lovforslag skal jeg sige, at som en helhedsbetragtning kan det radikale venstre anbefale dem. Der er ting, som vi synes der er behov for at få undersøgt, ting, som vi har behov for at få vurderet, og vi har også behov for ligesom at få tydet noget af lovteksten.

Aage Frandsen: Det centrale i de to lovforslag, som vi behandler her, er det samme som i det forslag, der var fremsat af fiskeriministeren, og som vi behandlede før, nemlig en tilpasning af dansk lovgivning til vores indtræden i EF, og det er jo udelukkende det, vi skal tage stilling til her. Ligesom vi før fra SFs side måtte sige, at vi var nærmest negativt indstillet over for forslaget om, at man gav en generel bemyndigelse alene af hensyn til vores indtræden i fællesmarkedet — også fordi de fiskeriordninger, man har i EF, ikke er så tiltalende på alle områder — må vi sige her, at der, hvad angår landbrugsvarerne, er endnu mere grund for os til at være betænkelige ved forslaget, netop fordi EFs landbrugsordninger langt fra kan siges at være tilfredsstillende. Det er jo nogle landbrugsordninger, som i den grad ligger fjernt fra det, vi kender herhjemme, hvor man trods alt har prøvet på at lade prisdannelsen foregå nogenlunde frit ved, at det har været forbruget og udbuddet af varerne, som har været bestemmende for priserne. I fællesmarkedet fastsætter man altså nogle meget høje priser, og det kan man jo ikke sige er til gavn — langt fra — for forbrugerne, men heller ikke på længere sigt for landbruget. Derfor er vi altså negativt indstillet over for den del af lovforslaget, som jeg her har omtalt.

Men jeg vil samtidig sige, at det, som er omtalt i § 2 nemlig administrationen af disse ordninger, netop er noget, som man har diskuteret. Spørgsmålet var, om det skulle foregå i regeringens regie, eller det var noget, som skulle foregå som hidtil. Vi er meget glade ved, at det er den førstnævnte løsning, man har fundet frem til, nemlig at det er regeringen, der har ansvaret, og at man så har et udvalg. Dette udvalgs sammensætning er vi også positive over for.

Jeg vil godt knytte et par principielle bemærkninger til det spørgsmål, som hr. Karlskov Jensen var lidt inde på, nemlig spørgsmålet om tilliden mellem landbruget og landbrugsministeren. Ministeren skal ikke bare være landbrugets minister; ministeren bør være samfundets minister, det vil også sige, at der også er forbrugerinteresser, som skal tilgodeses. Det er vel nok rigtigt, at der har været en tendens til, med de landbrugsministre, vi har haft igennem åre-

ne, at man har lagt megen vægt på, at der har været et tillidsforhold mellem landbruget og landbrugsministeren; det finder vi selvfølgelig også er positivt, men det er lige så afgørende, at landbrugsministeren varetager den anden side af sagen, nemlig de forbrugerinteresser, som også findes i samfundet.

Afsluttende vil jeg sige, at vi er meget betænkelige ved at gennemføre disse forslag, netop fordi de kun indeholder ting, som er tilpasning til EF, og ikke i sig selv indeholder ting, der er positive, samt fordi der er tale om generelle bemyndigelser. Men samtidig må vi sige, at bestemmelsen i § 2 er for os positiv. Jeg vil på nuværende tidspunkt kun sige, at vi positivt vil medvirke ved arbejdet i udvalget, men vi kan altså ikke på nuværende tidspunkt garantere for, at vi vil støtte forslaget.

Landbrugsministeren (Ib Frederiksen): Jeg vil gerne takke for den positive modtagelse, de to lovforslag har fået, og tilsagnet om en så hurtig behandling, som det er muligt, i landbrugs- og fiskeriudvalget. Jeg tror, samtlige ordførere har nævnt, at man ønskede problemerne drøftet i udvalget, og jeg skal tilsige allerede på nuværende tidspunkt og som en hel selvfølge, at vi fra ministeriets side skal medvirke til efter bedste evne så hurtigt, som det er gørligt for os, at svare på de spørgsmål, man måtte stille, og skaffe oplysningerne frem dér, hvor det overhovedet er muligt.

Hr. H. C. Toft var inde på spørgsmålet om et rådgivende udvalg og om en orientering af folketingets fiskeri- og landbrugsudvalg. Jeg skal erklære mig villig til at komme, hver gang man i udvalget ønsker det, men jeg har naturligvis hverken muligheder eller forudsætninger for at tilrettelægge udvalgets arbejde; det er noget, som jeg absolut ikke kan blande mig i.

Der blev spurgt, hvor store afgifterne skulle være på de enkelte varegrupper. Det kan måske volde besværligheder at oplyse det allerede under udvalgsarbejdet.

Jeg håber da, det kan lykkes for mig under udvalgsarbejdet at overbevise hr. H. C. Toft om, at de lån og tilskud, som er forudsat ifølge gartneriloven, så gartneriet kan klare sine overgangsproblemer, er rigtige og hensigtsmæssige. Jeg er enig i, som det har

[Landbrugsministeren.]

været nævnt under behandlingen her, at gartnerierhvervet jo ikke har den helt indlysende fordel ved en hurtig indtræden i EF, og det er i lyset af det, disse forslag skal ses, idet vi fra regeringens side ønsker at give gartnerierhvervet en rimelig tid til at omstille sig til de barskere vilkår.

Det har også været nævnt af flere, bl. a. af hr. Karlskov Jensen, at det er en bemyndigelseslov, og det er der gjort opmærksom på i bemærkningerne til lovforslaget. Der er også gjort opmærksom på, at jordlovgivning og veterinærlovgivning er problemer, der for så vidt er involveret, men det er trods alt alligevel selvstændige problemer.

Ud fra bestemmelsen om indberetningspligt drog hr. Karlskov Jensen en sammenligning med en eventuel nedskæring eller nedtrapning af tilskuddet til regnskabskonsulenterne. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at de oplysninger, man ønsker fra EF's side, har man i alt fald hidtil, så vidt jeg er orienteret, betalt fra EF's fond.

I anledning af hr. Karlskov Jensens bemærkninger om EF-direktoratet og om medindflydelse vil jeg gerne have lov til at sige, at efter de oplysninger, det har været os muligt at få frem på forhånd om det antal ekspeditioner, der vil blive i dette direktorat pr. år, vil der blive tale om et antal af 250.000, simpelt hen $\frac{1}{4}$ million ekspeditioner, der skal klares. En stor part af det er jo, hvad man med et lidt bredt udtryk kan kalde kontorarbejde, og jeg forstår, at vi er enige om, at det bør ligge, hvor det er planlagt, idet jeg også gerne vil gøre opmærksom på, at det er jo offentlige midler, vi får fra FEOGA-fonden til uddeling, og de bør derfor administreres i offentlig regie. Jeg forstår, at det er et problem, som vi skulle være ved at være færdige med at drøfte.

Til bemærkningerne om, at vi ønsker at opbygge et stort bureaukrati i ministeriet, vil jeg gerne sige, at det har vi absolut ingen ønsker om, og vi forsøger efter bedste evne at undgå det. Vi har taget ekspertise ind udefra, der har erfaringer ude fra den private sektor med at opbygge sådan noget mest hensigtsmæssigt og mest effektivt. Det har vi gjort, for at det netop skal virke så effektivt som overhovedet muligt. Vi skal også tænke på, at en hel del af den fordel, vi skal have ved en indtræden i EF, bunder i,

at dette apparat virker hurtigt, perfekt og effektivt.

Jeg vil gerne komme med, jeg vil ikke sige en bøn, men i alt fald en anmodning. Hvis man nogle steder — og det vil også gælde i landbruget — skulle have fornemmelser af efter de orienterende drøftelser, vi fører, jeg havde nær sagt daglig, at der er punkter, hvor der kan spares eller rationaliseres, eller hvor vi er kørt ind på galt spor, så vil vi være meget, meget taknemlige for at få det at vide aldeles omgående. Så skal jeg i alt fald give tilsagn om, at vi skal tage fat på problemet. Vi ønsker absolut ikke at opbygge noget større end nødvendigt, men jeg vil gerne endnu en gang fastslå: vi skal også have det til at køre.

Med hensyn til det rådgivende udvalg forstod jeg, at der var kun et ønske fra hr. Karlskov Jensen om en anden sammensætning; jeg vil naturligvis ikke stå her i dag og afvise at overveje forslaget, hvis der kommer forslag frem, det er jo en ny lov, vi opbygger, og jeg tror, at den måske er kørt op på, skal vi sige et lidt højere plan med det udvalg, end der måske helt er basis for fremover. Men hvis hr. Karlskov Jensen stiller nogle forslag, vil jeg da ikke stå her og feje dem af bordet med det samme, det kunne jeg aldrig drømme om; der kunne jo være ting, vi ikke havde været opmærksom på. På gartneriområdet stillede hr. Karlskov Jensen det direkte spørgsmål, hvad det er for nogle producentsammenslutninger, man taler om. Der kan jeg sige, at uanset at det danske frugt- og gartnerierhverv allerede er forholdsvis velorganiseret, vil der blive behov for ny- og omorganisering med henblik på tilpasning til EF-vilkår, og man må vel forvente, at de bestående GASAer sluttes sammen i større enheder. Jeg skal ikke her præcisere, hvilke det skal være, og hvor fusionerne skal ske; man kunne måske nævne, at der er behov for, at man etablerede en sammenslutning i området øst for Store-Bælt. Jeg kan sige, at støtten ikke må overstige henholdsvis 3 pct., 2 pct. og 1 pct. af gennemsnitsomsætningen for sammenslutningen eller for producenterne i de tre foregående år, og det kan godt give problemer. Jeg indrømmer, at klokken er ved at være mange på disse områder, men folkeafstemningen og den endelige afgørelse tog man jo i oktober måned.

[Landbrugsministeren.]

Hr. Karlskov Jensen nævnedes også, at denne lovgivning var prøvestenen, og kom med en masse venlige bemærkninger til mine forgængere, og dem skal jeg fuldt ud tilslutte mig.

Jeg skal ikke gå ind i nogen polemik om min placering et eller andet sted, men jeg vil gerne sige, at jeg føler, at min placering er med ansvar over for folketetinget, og jeg ønsker naturligvis et godt og et rimeligt samarbejde med organisationerne, både dem, som har haft, og dem, som ifølge bemyndigelseslovene måske ikke tidligere har haft så megen tilknytning til ministeriet, men som automatisk vil få det; jeg tænker på f. eks. den del af forarbejdningsindustrien, som måske ikke er tilsluttet nogen hovedorganisation på nuværende tidspunkt. Der kunne der også være brug for, at vi får så nært et samarbejde som overhovedet muligt, og det vil jeg i alt fald gerne tilsige, men ingen er jo forpligtet ud over nogenlunde menneskelige evner inden for samarbejdets kunst.

Jeg tror, jeg har svaret på nogle af hr. Erik Hansen (Nordj. amt)s spørgsmål, men på en så direkte anmodning vil jeg da ikke undlade at tilkendegive, at jeg selvfølgelig læser Aktuelt lige så vel som jeg tillader mig at læse hr. Erik Hansen (Nordj. amt)s formentlige hoforgan daglig.

Problemet om produktafgifterne blev rejst dels af hr. H. C. Toft, dels af hr. Erik Hansen (Nordj. amt), men hr. Erik Hansen (Nordj. amt) indføjede et nyt element, nemlig opkrævning af en arealafgift. Nu formulerede hr. Erik Hansen (Nordj. amt) det jo ikke i enkeltheder, og det er der vel heller ikke lejlighed til, men ellers var det, der ligger nærmest for, vel at opkræve grundskyld af en eller anden art. Det skal jeg ikke bore mere i i dag, men hvis man fra radikal side har noget ønske om, at det skal undersøges, om der er muligheder for det, vil jeg da heller ikke afvise at undersøge disse muligheder.

De afgifter, der skulle opkræves, foretrak hr. Erik Hansen (Nordj. amt) blev ført over i kornfonden, sådan at de kom, skal vi sige de kornforbrugende mindre landmænd til gode. Der må jeg altså sige, at efter den viden, jeg er i besiddelse af, ophører kornfonden med at eksistere den 1. februar 1973. Derfor har vi ikke disse punkter med afgifterne med;

det er i fuld overensstemmelse med landbrugsorganisationerne.

Jeg vil gerne slutte af med disse ord og sige tak for den positive modtagelse, man har givet lovforslagene på nuværende tidspunkt.

H. C. Toft: Det er selvfølgelig venligt af landbrugsministeren at give udtryk for, at ministeren altid vil komme til stede, når et folketingsudvalg anmoder ham derom. Jeg har nu heller aldrig oplevet, at nogen minister har strittet imod; de er altid kommet til stede.

Men det, jeg gav udtryk for i min tale, var, at jeg fandt det rigtigt, når man gennemførte en bemyndigelseslov og vi nu har fået folketingets stående udvalg, at disse udvalg — på det område, vi her taler om, enten markedsudvalget eller landbrugs- og fiskeriudvalget — fik en orientering om de større dispositioner og beslutninger, der efter indstilling fra det rådgivende udvalg træffes af landbrugsministeren, således at de derigennem fik kendskab til dem. Vi har jo før gennemført sådanne bemyndigelseslove, og jeg har et særligt kendskab til en lov om daseøl, hvor der absolut skulle nedsættes et stående udvalg, for at ministeren, når han ville bruge loven og ønskede at ændre særlige forhold, skulle orientere det pågældende udvalg. Vi står her også med en bemyndigelseslov, og det må være vor opgave under udvalgsbehandlingen at sikre os, at folketetinget bliver orienteret om de måske vidtgående skridt, som landbrugsministeren kan bruge denne lovgivning til.

Så sagde ministeren, at det udvalg, der var foreslået, ligesom var kommet op i et højt plan. Jeg ved ikke rigtig, hvad ministeren lægger deri, men forslaget går altså ud på, at dette udvalg kan rådgive, indstille og i visse tilfælde træffe afgørelser. Skal jeg forstå denne udtalelse fra ministeren sådan, at det er der intet behov for, således at vi kan slette nogle af disse ret afgørende ting, der står i loven på dette område?

Til sidst har jeg kun den bemærkning til landbrugsministeren, der svarede hr. Erik Hansen (Nordj. amt) om en arealafgift og begyndte at tale om grundskyldsbeskatning, at det efter min opfattelse overhovedet ikke har noget med denne lovgivning at gøre, og hvis man påtænker en arealafgift — det vil

[H. C. Taft.]

jeg gerne sige her — skal man ikke forvente det konservative folkepartis tilslutning her-til.

Karlskov Jensen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger i denne omgang, men jeg kunne alligevel have lyst til at anholde et par bemærkninger, som hr. Erik Hansen (Nordj. amt) fremsatte for et øjeblik siden. Han sagde, at under den hidtidige administrationsform var landbruget naturligt stærkt inde i billedet eller noget lignende, og at det var rigtigt under de forhold, men det er ikke rigtigt nu, fordi der nu er tale om offentlige penge, oven i købet EF-penge, som om det var noget særligt i den forbindelse.

Ja men der har også været tale om offentlige penge tidligere. Der har jo været tale om, at der er overført, som jeg nævnte, igennem årene knap 3 milliarder kr. til landbrugets dispositionsfond, og det har man fundet udmærket kunne administreres i den form, jeg nævnte, igennem et intimt samarbejde mellem landbruget og dets minister, naturligvis under folketingets tilsyn og ansvar. Så der er ikke nogen principiel forskel dér.

Jeg vil også gerne nævne en anden ting, og det er, at så vidt jeg er orienteret, har man netop i de nuværende seks EF-lande i vid udstrækning bevaret den tradition, man har haft hidtil på landbrugsområdet, under de nye forhold, og man har netop i Holland og Frankrig i betydelig udstrækning overladt nogle af disse funktioner til landbruget, naturligvis i samarbejde med landbrugsministeren, der jo, som jeg har sagt gentagne gange, hele tiden har det sidste ord, så det vil der ikke være noget principielt i vejen for.

Jeg vil også gerne lige anholde en bemærkning fra SF-ordføreren, der ironiserede lidt over, at jeg havde nævnt nogle af de tidligere landbrugsministre, og sagde, at en landbrugsminister ikke alene skal være landbrugets minister, men også samfundets minister. Vil ordføreren for SF dermed antyde, at de fire tidligere landbrugsministre, jeg nævnte, ikke har varetaget samfundets interesser, samtidig med at de har evnet at opbygge det forhold over for landbruget, at

man har fået et tillidsfuldt og intimt samarbejde? Det kan da ikke være meningen.

Til landbrugsministeren har jeg ikke så mange bemærkninger. Når landbrugsministeren siger, at der bliver tale om 250.000 ekspeditioner om året eller noget lignende, og at det derfor er naturligt, at man lægger disse ting i ministeriet, vil jeg gentage, hvad jeg sagde før, at det er indlysende, der her er tale om et område, hvor en lang række funktioner helt naturligt hører direkte under ministeriet, og det er lige så givet — og jeg vil gerne have bekræftet, om jeg tager fejl i det — at der er tale om områder, der kan komme ind under loven her, hvor det absolut er landbrugets opgaver. Der kan jo blive tale om nationale interventionsopkøb, helt midlertidige interventionsopkøb og sådan noget, der går uden for EF-lovgivningen, og hvor vi selv har ansvaret. Men der er en lang række andre områder, hvor det helt naturligt ligger hos landbrugets organisationer, hvor det jo også har ligget hidtil.

Så kommer der en række mellemopgaver, og det er sådan set det, jeg opholder mig ved i denne forbindelse. Dér kommer der et skøn om, i hvilken udstrækning man skal bevare landbrugsorganisationernes medvirken, under landbrugsministeriets naturligvis ikke alene tilsyn, men endelige afgørelse, eller om man skal inddrage det direkte under det nye direktorat i landbrugsministeriet. Dér synes jeg, hvis jeg må sige det sådan, at hr. Erik Hansen (Nordj. amt) kommer lidt i splid med sig selv, når han på den ene side argumenterer for, at det i henhold til den omtalte artikel er kolossalt forøgende med hensyn til penge og arbejdsindsats, når man flytter opgaverne fra erhvervene over i ministeriet, og på den anden side afviser at lade en betydende del af disse opgaver blive dér, hvor de har været hidtil, for det er opgaver af samme karakter på en lang række områder som dem, vi har haft hidtil.

Når landbrugsministeren så spørger, om der er nogen, der kan pege på besparelser allerede i dag, for så vil han gerne gennemføre dem, kan jeg svare: nej, det tænker jeg ikke der er. for i dag har vi jo netop de forhold, som jeg har nævnt her, og nu ændrer man de forhold, som vi har haft, og så frygter man — og det forstår jeg, at man altså

[Karlskov Jensen.]

gør langt ind i det parti, landbrugsministeren repræsenterer — at det skal betyde forøget bureaukrati. Det er netop for at undgå det, at jeg har peget på den mulighed.

Med hensyn til loven om frugt- og gartneriprodukter takker jeg for den ene oplysning, som landbrugsministeren gav nu, at disse producentsammenslutninger f. eks. kunne have den størrelse, at én af dem f. eks. var placeret øst for Store-Bælt.

Det siger allerede noget, for man har jo ikke vidst ude omkring, og man står ude omkring og ved ikke den dag i dag, om der skal være tale om amtssammenslutninger eller landsdelssammenslutninger eller landsammenslutninger; man ved bare, at der skal skabes nogle producentsammenslutninger, som får en betydende opgave og en betydende plads, men man ved ikke, hvordan de skal være. Og når man så samtidig — og det gør man — står midt i en omfattende omstrukturering, i en fusionering af de små eksisterende sammenslutninger, som jo både har varetaget produktion og salg på en lang række områder, som ikke omfattes af denne lovgivning, så er det, man er i tvivl, når man skal have gennemført disse ting i løbet af et par måneder; derfor er det på høje tid, vi får klarhed.

Jeg siger tak for tilsagnet fra landbrugsministeren om, at vi kan forhandle — sådan måtte jeg forstå det — om udvalgssammensætningen og en række af de andre spørgsmål. Jeg står uforstående over for, at landbrugsministeren kan mene, det er et spørgsmål, der ligesom lægges op i et for højt plan. Her er tale om en helt afgørende ændring i de forhold, vi har kendt igennem lange, lange tider, en helt afgørende ændring, der får en vældig indflydelse på landbrugets forhold, på gartneri- og havebrugets forhold, på vore økonomiske forhold, administrationsforhold, forhold til ministeriet osv. Det kan da ikke være rigtigt, at man mener, det ikke skal tages alvorligt, og at der ikke er god grund til at prøve på at få den bedst mulige formulering af de love, som bliver gældende på disse vigtige områder.

Erik Hansen (Nordj. amt): Jeg vil gerne takke landbrugsministeren for den beroligende bemærkning om, at ministeren daglig læser Skive Folkeblad. Det er for mig også

en garanti for, at ministeren i alt fald ikke påvirkes i en eller anden retning, som man kunne frygte var for ensidig.

Ministerens siger til mig, at kornfonden som sådan ophører med at eksistere; det er jeg vel vidende om, men det, jeg mere tænkte på, var, at man kunne lade de midler, som nu kommer ind i form af afgifter ved overgangsordningen, tilfalde de samme grupper, som tidligere fik støtte, fik gavn af kornfonden.

Jeg vil også gerne nævne en anden ting, som er rejst nu; ikke mindst hr. H. C. Toft, forstod jeg næsten frygtede, at det kunne gå ud over nattesøvnen i flere dage, hvis man virkelig skulle tage det alvorligt, jeg sagde om, at når der skal fastsættes bestemmelser i henhold til § 4 om betaling af afgifter af landbrugsvarer, der fremstilles her i landet — en bemyndigelse til ministeren, som kan udøves efter indstilling fra det udvalg, vi har omtalt — ville jeg da formode, at det her drejede sig om hele spektret af varer, som fremstilles, og ikke bare færdigvaren, som vi aktuelt tænker på, den, som går fra produktionsleddet; jeg tog alle dele med, også alle dele af råstoffet. Så vidt jeg er orienteret, har man f. eks. i Frankrig en afgift på korn, og det vil sige, at hvis udvalget kommer med en indstilling om korn, er det altså også en af de ting, som kan tages med, når man skal forsøge at lægge en afgift på en eller anden ting for at skaffe midler til helheden.

Jeg vil gerne i øvrigt sige til hr. Karlskov Jensen i forbindelse med vor diskussion om, hvad Aktuelt har skrevet, og i hvilket omfang ministeren har rettet sig efter Aktuelt manende skrift, at så vidt jeg er orienteret, har man faktisk ikke i andre fællesmarkedslande en tilsvarende ordning som den, vi havde tidligere her i landet, altså hvor det decideret lå hos producentorganisationerne, decideret lå hos landbrugets egne organer.

Jeg vil gerne føje til, at ministeren i sin fremsættelsestale for så vidt kom med mange argumenter for, at det burde ligge i landbrugsministeriet. Vi kan da også tage op til en drøftelse i udvalget, i hvilket omfang det skal ligge i landbrugsministeriet, eller i hvilket omfang det eventuelt skal ligge andre steder. Indtil videre må jeg sige, at jeg hælder mest til den anskuelse, at den afgørelse, som er truffet, i hvert fald foreløbig, i dette lovforslag, at det skal ligge dels i

[Erik Hansen (Nordj. amt).]

et departement, dels i et direktorat, tiltaler mig mest.

Må jeg så uden i øvrigt at gå i dybden med de bemærkninger, der er faldet mellem de enkelte ordførere og landbrugsministeren, sige, at nu skal landbrugsministeren jo ikke lade sig true eller føle, at der ligger nogen trussel i en rosende omtale af tidligere landbrugsministre. Jeg tror, det gennemgående har været et træk her i landet, når det drejer sig om landbrugsministre, at først når de var fratrådt, opdagede man, hvor værdifulde de egentlig var.

Aage Frandsen: Jeg vil til de bemærkninger, der kom fra hr. Karlskov Jensen om min vurdering af, om det var samfundets eller landbrugets minister, landbrugsministeren skulle være, sige, at det, det gik på, mere var hr. Karlskov Jensens stærke appel til landbrugsministeren om at tænke på landbrugets interesser. Det synes jeg i høj grad landbrugsministeren gør, så jeg synes, det var lidt overflødigt at lægge så megen vægt på det, og derfor kunne der være behov for at nævne, at der også var en anden side af sagen, nemlig andre interesser, altså hele samfundets interesser.

Det andet, jeg nævnte, var, at der havde været en tradition for — og denne tradition var særlig underbygget af landbrugsorganisationernes meget stærke læggen vægt på det — at det var erhvervets interesser, der skulle tilgodeses, og ikke så meget andre interesser, som også måtte være landbrugsministeriets. Det er naturligt, at man gør det fra en erhvervsorganisations side, men det har måske nok fra denne erhvervsorganisations side været en lidt for stærk tendens.

(Kort bemærkning).

H. C. Toft: Anledningen til min korte bemærkning var hr. Erik Hansens (Nordj. amt)s udtalelse om en afgift på korn. Jeg forstår, at hr. Erik Hansen (Nordj. amt) nu har forladt spørgsmålet om i kraft af denne lovgivning at kunne gennemføre en arealafgift, og jeg forstår på landbrugsministeren, at det var en slags grundskat, der var tale om. Det kan man ikke gennemføre ifølge denne lov. I § 4 tales der om afgift på land-

brugsvarer. Nu gik hr. Erik Hansen (Nordj. amt) over til, at det skulle være en afgift på korn. Det får mig til at gentage det, jeg sagde i mit første indlæg, at jeg under udvalgsbehandlingen vil have klarlagt, om man ved at pålægge én sektor, landbrugssektoren, en afgift kan anvende disse midler, f. eks. en afgift på korn, til at fremme afsætningen af smør. Jeg mener, det skal klares under udvalgsbehandlingen, men jeg er i alt fald glad for, at hr. Erik Hansen (Nordj. amt) har forladt tanken om en arealafgift.

(Kort bemærkning).

Erik Hansen (Nordj. amt): Jeg vil gerne have lejlighed til at sige, at når jeg taler om, at alle dele af produktionen, også råstoffet, kan komme på tale, så er det ikke komme på tale som et skatteobjekt, der skal bruges for eventuelt at skaffe det provenu ind, man har behov for, når man skal sætte vinskatten ned; det er ikke det, jeg tænker på. Jeg tænker her på de midler, som skal bruges af landbruget selv til at køre de ting, som det er nødvendigt at tage op i fællesskabet; dér kan alle dele af produktionen komme i betragtning.

Landbrugsministeren (Ib Frederiksen): Jeg skal gøre et par bemærkninger til hr. H. C. Toft og hr. Karlskov Jensen; de øvrige indlæg, der har været, betragter jeg mere som en intern diskussion ordførerne imellem.

Hr. H. C. Toft rejste spørgsmålet om landbrugs- og fiskeriudvalgets orientering og talte om de større afgørelser. Jeg skal ikke gentage det, jeg sagde før, som hr. H. C. Toft betragter som en selvfølge, det gør jeg også — men sige, at hvordan udvalget vil arbejde eller ikke arbejde, overlader jeg fuldstændig til udvalget og dets formand suverænt at afgøre, og jeg tror, alle vil være enige i, at udvalget nok selv skal kunne klare de problemer, det ønsker løst.

Dernæst spurgte hr. H. C. Toft, om der var behov for et udvalg i det hele taget. Jeg vil gerne meget stærkt bekræfte, at det mener jeg bestemt der er, idet der jo vil opstå en hel masse problemer, hvor det kan være af stor værdi for ministeriet og for ministeren at få råd og vejledning fra et alsidigt sammensat udvalg med ekspertise.

[Landbrugsministeren.]

Jeg vil også gerne sige, som det ligeledes er nævnt, at vi også havde håb om, at man kan få mindre brancheudvalg, hvor vi kan få ekspertise ind på, skal vi sige mere specifikke områder, så hurtigt som det overhovedet er muligt.

Til hr. Karlskov Jensen skal jeg — det glemte jeg i mit første indlæg — sige, at hvad angår f. eks. intervention af korn, har vi absolut ingen planer, endsige ønske i ministeriet om at komme ud og klare disse problemer; det er bare et enkelt problem. Der kan nævnes andre eksempler, men vi har ingen planer om at komme ud og kontrollere. Vi mener, at de områder, der er organiseret inden for landbruget og landbrugsgets omsætningsindustri, er så store og så stærke, at de til fulde magter opgaven.

Jeg vil gerne bekræfte det med udvalgets sammensætning, og jeg mener, jeg i mit første indlæg sagde, at jeg naturligvis ikke vil afvise at se på et forslag. Jeg håber også, at denne lovgivning kommer til at virke bedst muligt, men vi må indrømme, at det er et nyt område, og det er nyt område, der også skal administreres. Det var dér, jeg gerne ville drage det eksempel frem, vi havde på, at der skulle være ¼ mill. ekspeditioner; det har vi dog trods alt ikke under de nuværende ordninger. Derfor ville jeg gerne nu have lov til at pointere, at det var et nyt organ.

Til hr. Erik Hansen (Nordj. amt) skal jeg sige, at jeg ikke har tænkt lige bestemt på det hoforgan, der blev nævnt. Endvidere vil jeg gerne sige til hr. Erik Hansen (Nordj. amt) om afgifterne til de samme grupper, som har fået støtte fra kornfonden, at jeg altså er enig med landbruget om, at det skal være sådan, og at der står, at det skal være til afsætningsfremmende foranstaltninger, og det er da i høj grad til dem, der har den animalske produktion. Så jeg nærer fuld tillid til, at hr. Erik Hansen (Nordj. amt) bliver dækket ind på det område også.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra følgende medlemmer har jeg modtaget anmodning om, at den af udenrigsministeren i dag givne redegørelse om sikkerhedskonferenceforhandlingerne må blive sat til forhandling i tinget:

Nyboe Andersen, Westergaard Andersen, Bilgrav-Nielsen, Kurt Brauer, Poul Dalsager, Enggaard, Poul Hartling, Svend Haugaard, Kristine Heltberg, Orla Møller, Knud Nielsen, Ninn-Hansen, Robert Pedersen, Gert Petersen, Poul Schlüter, Søgaard og Knud Østergaard.

Redegørelsen vil herefter komme til forhandling i morgen, torsdag den 23. november.

Medlemmer af folketinget Niels Helveg Petersen, A. Chr. Andersen, Nyboe Andersen, Hilmar Baunsgaard, Dahlgaard, Enggaard, Poul Hartling og Nordqvist har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om et hovedstadsråd.

Med skrivelse af gårs dato har økonomi- og budgetministeren fremsendt bilag til statsregnskabet for finansåret 1971—72. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Niels Helveg Petersen): På venstres og det radikale venstres vegne har jeg den ære for folketinget at fremsætte *forslag til lov om et hovedstadsråd*.

Hovedstadsområdet har hidtil været ganske uberørt af kommunalreformen, som for det øvrige lands vedkommende trådte i kraft 1. april 1970.

Behovet for ændringer i hovedstadsområdets administrative struktur erkendes fra alle sider. Det er påtrængende nødvendigt, at der snarest etableres et organ med kompetence til at træffe afgørelser om de fælles, overordnede planlægningsproblemer. Dette organ må have kompetence til at træffe be-